

Pietisten.

Namnet Pietist kommer af ett Latinskt ord, Pietas, gudaktighet.

N:o 7.

Juli 1866.

25 Årg.

Epistelen till de Romare.

Cap. 15: 14—21.

Churu de egentliga förmaningarna i Brevvet äro slutade, och det som nu återstår mera enskildt angår Paulus och den Romerska församlingen, må wi dock icke tänka, att detta återstående skall vara utan värde för oss. Nej, wäl skola wi nu icke mycket höra af Apostelens förmaningar, men i dess ställe få wi här städa hans exempel; och wi skola äfwen deruti finna många dyrbara lärdomar. — Apostelen börjar här med att gifwa ett slags redogörelse för sjelfwa Brevvet och den "driftighet", hwarmed han deruti förmanat sina bröder. Och wid denna redogörelse talar han på ett så kärleksfullt och nedlåtande sätt, att det wäl må behjertas, ja, tjena oss till förödmjukelse och förbedöme. Apostelen säger:

14. Mine bröder, jag wet wäl sjelf af eder, att I ären fulla af godhet, uppfyllda med all kunskap, förmående förmana hwar den andra.

Härmed inleder nu Apostelen sin förklaring och säger, att då han så driftigt förmanat och underwisat de troende i Rom, har detta icke skett derföre att han ansatt dem vara på en mera låg ståndpunkt, med afseende på christlig kunskap och wandel. Twärtom war han "sjelf öfvertygad", säger han, att de wero "fulla med godhet, uppfyllda med all kunskap", äfwen dugliga att förmana hwarandra. Mine bröder, säger han, jag wet wäl sjelf af eder, eller: "jag är ock sjelf förwissad om eder", neml. dels af hwad jag hört intygas af andra, dels ock blott genom kärlekens omdöme (1 Cor. 13: 7) — att I ären fulla af godhet. Detta är nu det första, Apostelen tillerkänner de Christna i Rom. Och då det ord på "godhet", som Apostelen här brukar, icke betecknar blott mildhet i umgänget, utan godhet och förträfflighet i widsträcktare mening, så tyckes detta vara nog mycket sagdt — märk, "fulla af godhet". Men här se wi

först, hvad vi öfva i Christi och Apostlarnas ord påträffa (t. ex. Uppb. 2: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100). Huru till de som ha varit i den goda och sunna af nåden verkadt, i de stödet, för det andra må vi betrakta, att eggen i vårt kött är fullt god, den sanna tron och sedelsen af Gud till oss alla har sinnet i ett så helligt sinne, att det vill kan heta "fullt af godhet". Apostelen Petrus säger, att det vill bli "delaktiga af Guds natur" (2 Pet. 1: 4). Dyr vi i själva, under tillagande sattnad i anden och känsla af nådens förder, icke mycket se af dessa Andens frukter, kan dock en Apostel i Andens ljus säga: "I ären fulla af godhet". Ty att de Christna i Rom icke woro syndria eller fulländade helgon, det kunna vi väl märka af alla de förmaningar, Apostelen ansett nödigt gifva dem (t. ex. Cor. 13: 12, 13 m. fl.). Då dog kan han säga, att de äro "fulla af godhet". Då är det med en Christen: han är på samma gång full med synd i köttet och full med godhet i anden, då vi betrakta hvad han efter Andens sinne är och gör, önskar, suckar, tänker och talar. — Upphålla med all tumskap. Detta war det andra, Apostelen visste om de Christna i Rom, neml. att de woro "upphålla med all tumskap", i hvad till tron och ett helligt lefverne höret. Christna måga ibland dem ännu woro swaga i sinnet; tumskap, så många dock andra ibland dem mera upplysta och förwade i sina flämen, om hvilka han tillägger: förmanande förmaningar hwar den andra. Då nu likväl Apostelen hade företagit sig att undervisa på förmaningar sådana, som redan hade synen tumskap och många Andens frukter, samt sjelfve woro engliga att förmaningar hwarandra, då ansåg han sig böra i kärleken förklara sina skäl och grunder dertill. Detta gör han nu i de två följande versarne.

Men intan vi lemna denna vers, låt oss i synnerhet märka på det förredöme, Apostelen här gifwer oss af kärlek och uppmärksamhet på bröders känsla. Såsom en stor Apostel hade han väl kunnat, utan någon sådan förklaring, säga en gång, bländad församling allt hvad han i detta Ord sagt, och dock går han i stället deras känsla till mötes, erklänner allt hvad gode han visste om dem och gör en omständlig förklaring, hwar för han likväl kunnat så dristigt förmana dem. Detta gör igen alla Christna, synnerligen lärare, till ett exempel af ödmjukhet, mildhet och andlig värdhet, såsom Apostelen och öfva förmaningar till ödmjukhet och selförstakande kärlek. Detta är hvad vi egentligen här lära. Sedan denna tanke är på sin plats, då Apostelen med så starka ord uttalar det goda, han villge om dessa Christna, att gifven ett sådant erkännande är wid första måfallet rätt och nyttigt. Somliga mena, att man aldrig bör säga en Christen hvad godt man finner hos honom, på det han ej må blifva uppbläst; men detta är en mera barnslig tanke, som hvarken i Skriftens lära eller des exempeläger stöd. Nej, i synnerhet

då man vill förmana eller bestraffa, är det ett mycket wälgörande sätt att också uttala hwad godt man finner hos den seltande; ty derigenom blifwer hans hjerta mera öppet för bestraffningens emottagande. Detta sätt finner vi icke blott hos Apostelen, här och på många ställen, utan också hos Christus (Luc. 22: 24—30; 1 Kor. 2: 2—6). Och hwad nybläsning eller andligt högmot beträffar, så har Herren deremot sina andra medel. Men vi komma nu åter till terten. Daktadt allt det goda, Apostelen fann och erkände hos de Romerske Christne, har han dock något dristigt förmanat dem. Dertill gifwer han nu skäl, och säger:

15 o. 16. Därför, bröder, hafwer jag skrifwit eder endels dristeligen till, att komma det eder till sinnes, för den nådes skull, som mig gifwen är af Gud, att jag skall wara Jesu Christi tjenare ibland hedningarna, offrande Guds ewangelium, att hedningarna skola warda ett offer, för Gud anämneligt, helgadt genom den Hel. Ande.

Därför, churu jag är öfvertygad om denna eder rikedom på kunskap och godhet, hafwer jag skrifwit eder endels dristeligen till, d. ä. jag har skrifwit i wisja frågor något dristigt till eder. Härmed antyder Apostelen, att det war något vågadt uti hans förmanande till sådana Christna som dessa i Rom. Först har i församlingen funnits ännu högt anseddä män både af Judar och hedningar; för det andra war också Apostelens underwising och förmaning endels sådan, att de funnat tänka det han ansåg dem mycket ofunniga. Och som en känsla af förnärmelse hade funnat förminskat, ja helt tillintetgjort det goda intrycket af Apostelens helsofamma lärdomar, har han welat med denna förklaring borttaga hwarje anledning till en sådan känsla. Dertill tjenar också, att han säger det han med sitt bref endast welat "komma dem det till sinnes", d. ä. påminna dem om sådant, som de sjelfwa väl wiste och förstodo.

Särfva uttalar han nu hufvudsälet och bewefelsgrunden, hwarföre han skrifwit till dem. Han säger: för den nådes skull, som mig gifwen är af Gud, att jag skall wara Jesu Christi tjenare ibland hedningarna. Jag har gjort det för mitt embetes skull, vill han säga; jag är en Christi Apostel. Om och min underwising icke varit eder alldeles nödwändig till saligheten, så har dock jag länt mig af mitt embete drifwen att göra något ännu för eder, då jag af Guds nåd erhållit en sådan kallelse, att jag skall wara "Christi tjenare ibland hedningarna". Jag finner mig då pliktig att tjena så många som möjligt. Apostelen wille således här säga det samma som i Cap. 1: 13—15, der han säger: "Jag hafwer ofta hast i sinnet komma till eder, på det jag också måtte någon frukt ställa ibland eder, såsom ibland andra hedningar. Jag är pliktig både Greker och barbarer, både wisja och omwisja. Det är således sin pligt, Apostelen här framhåller såsom skäl, hwarföre han skrifwit af-

wen till den, som sjelfva voro äppel och begäpade. (Rom. Cap. 14: 14, 15, 16, 17, 18) I Rom 14: 18
 Genom denna föreläsning kom den Apostelen att tala om sitt
 embete, på det att, som genom detta, de som af detta Cap. följor
 först talar han om sitt embetes lära, väsende och höga värde,
 då han säger: "offrande Guds evangelium, att hedningarna
 skola warda ett offer, för Gud anammeligt, helgadt genom den
 Hel. Ande". Här betraktar han det nu såsom en öfversteprer-
 sterlig tjänst i Petrus stora tempel. Offrande Guds evangelium
 bör, heter betas: "presterligt tjänande Guds evangelium". I
 ordets för "offrande" betyder egentligen: "arbeta i helig tjänst",
 "presterligt tjena eller förvalta"; och när snart nedanför säges,
 icke att evangelium, utan de vunna hedningarna skola utgöra
 offret, så finna vi att det bör betas: "presterligt tjänande
 Guds evangelium", d. ä. på tempelpresternas sätt, vara der-
 med, sysselsatt och således dagligen göra ett heligt arbete, för
 sådan war presternas tjänst i templet. Här på nämner han sin
 sjelfva offret: *omni enim ad hoc sum in hoc mundo ut in vobis*
 Att hedningarna skola warda ett offer, för Gud anammeligt,
 helgadt genom den Hel. Ande. Apostelen har en skön blick på
 sitt embete. Han ser sig utstreckad i Christi tjänst, att förvärma
 och hemföra till Fadren ett stort och behagligt offer, neml. den
 stora af frälsta och lofsjungaude hedningar. Den som i egent-
 lig mening förvärfvat och åt Fadren hembar detta offer, är
 han, den ensoode, som wardt sänd af himmelen att frälsta syn-
 dare. Derom talar Petrus och säger: "E. Christus led och en
 gång för syndernas full, rättfärdig för brättfärdiga, på det
 han skulle offera sig åt Gud", d. ä. hembara till Fadren de
 vunna bytet, de frälsta själar. Men Christ tjenare är
 deruti Guds "medhjelpare", att de förkunna för själarne denna
 försoning. Så herrligt stadar nu Apostelen sitt embete. Om
 det nämnda offret säger han vidare, att det skall inga "för
 Gud anammeligt", eller välbehagligt. De omvända och tro-
 ende hedningarna är ett för Gud välbehagligt offer. Själa
 syndare kan i sig sjelf vara Gud behaglig, men de behöfve äro
 räddade af det i Guds, som kärlekfullt är, i Guds
 blod. Om de förbättrande offren säger Petrus: "de behöfva inga
 icke". Det är i hvarfats hertig Apostelen nu anmärker, att
 detta offer af frälsta hedningar är för Gud behagligt. Christus
 war det stora försoningsoffret, hwilket så behagadt Fadren, att
 det var Guds välbehag för alla syndare. Dessa
 skola utgöra ett välbehagligt offer åt Gud. Men
 genom den Hel. Ande. Därför att de skola utgöra ett offer
 blott på ett förbättrande sätt, hwilket genom Guds kärlekfullhet,
 skall detta offer vara på ett verkligt sätt helgadt genom den
 Hel. Ande. Och då Apostelen i Capitel 15 lärde, att vi skola
 utgifva våra kroppar till ett "offer, som är lifwande, heligt

och Gud behagligt; men sådant endast sker genom den Hel. Andas verk i våra själar; så förstå väl huru det här beskrifna offeret blifver helgadt genom den Hel. Andas. Och med allt detta har Apostelen framställt sitt embete så alltså herrligt, såsom rikthärande hela den Gudomliga treenighetens. Först säger han, att han i sitt embete är en "Christi tjennare"; för det andra, att offeret skall hembäras åt Gud, Fadren; för det tredje, att det blifver helgadt genom den Hel. Andas. Och när vi betänka att hvarje Christi tjennare, som arbetar för själaras frälsande till sin Herre, i det afseendet är lika med Apostelen, så borde vi i det här framställda förhållandet mäktigt uppmuntra, trösta och styrka en trogen själasörjare. Med all den anskaffelse, till och utifrån, som det arbetet ådrager oss, må vi ej glömma att "vår far är Guds och vårt embete hörer vår Gud till" (Ef. 49:4); att vi äro Christi tjennare; att vi samla till det flera tal offeret, som skall framföras åt Fadren, offeret af alla frälsta själar; och då vi med bekymmer känna vår vännakt och ödnighet för ett så stort verk, må vi då minnas att offeret skall helgas genom den Hel. Andas. att det är Gud, som egentligen kallat, församlar, helgar och i Christo Jesus behåller och bevarar själar till ewigt lif. Sådant war Apostelens tröst och berömmelse. Och att detta war honom stort och herrligt, uttrycker han i ordare i följande vers, då han säger:

17. Dertfore hafwer jag, der jag må berömma mig af, genom Christus Jesus, i det Gud tillhörer.

Nästa ordagraunt: "Dertfore hafwer jag en berömmelse i Christus Jesus, i det Gud tillhörer". Då någon kunde tänka, att Apostelen i föregående vers talat något kryptiskt om sitt embete och sin verksamhet, svarar han här på en sådan tanke och säger; "Väl icke i mig själv, men i Christus Jesus hafwer jag verkligen en berömmelse i afseende på det Gud tillhörer, eller i det andliga; och det dertfore, att jag har detta embete af Christus Jesus och arbetar för att åt Gud hembära ett wälschäpigt offer". Och så långt trön, att jag skulle "skämmas wid Christi evangelium" (Cap. 1: 16), räknar jag twärtom dess predikande för min berömmelse. Dertfore omtalar jag och hwad Christus verkat genom mig, men och endast detta, emedan blott det är min berömmelse. Detta förklarar Apostelen i det som nu följer.

18. Och 19. En jag drifver icke något talat det icke Christus verkat igenom mig, alltså att göra hedningarna lydaktiga, genom ord och gervingar, genom tedsens och underers kraft och genom Guds Andas kraft, i så stället. Derusaleem och de land deromkring ligga, allt intill Jherusalem, hafwer jag uppfyllt med Christi evangelium, men tillframt är det ännu mycket att göra. Dertfore dröbör alligade lyda sara. Ly sag skall icke fördrifta mig att talat om sådant, som Christus icke verkat igenom

någ". Apostelen vill säga: När jag nu talat om den beröm-
melse, jag hafver i det Guds tillhörer, och beskrifwer mitt er-
bete och min verksamhet, skall jag icke wäga tala om annat,
än det Christus redan genom mig utträtt. Jag skall endast
författa om det som Christus verkligen har åstadkommit i ge-
nom mig, "genom ord och gerning" etc. — Till att göra be-
ningarna lydaktiga. Bedungarnas lydaktighet för evangelium
består deruti, att de omfatta detta evangelium, omvända sig
och tro på Kristus; ty detta är hvad evangelium egentligen
är och lärar. (Jems. Cap. 1: 3; Cap. 10: 16). Sedan
följer då det lydaktiga sinne, som vill uti allt höra Herrens
röst, så att Kristus blifwer regerande öfver sitt folk. Sådant
säger Apostelen att Kristus verkade genom honom. Märk,
Christus verkade det, men Apostelen war ett verktyg i Hans
hand. Tron är ett Guds verk, som hwarken må tillskrifwas
honom som predikar, eller honom som hör, utan endast Chri-
stus, hvilken genom sin Anda öppnar hjertat och verkår tron.
Emotstå samlingen, det kunna wi, men skapa det goda, det är
endast Guds verk. Detta om den verkande personen. Derpå
beskrifwer Apostelen, huru och med hwilla medel Kristus ver-
kat genom honom, och säger: Genom ord och gerning, genom
tedens och unders kraft och genom Guds Andes kraft. Först
säger han, genom ord och gerning, d. ä. genom evangelii pre-
dikan, och genom allehanda kärleksverk (se v. 25, 26, 2 Cor.
8 v. 9 Cap. m. fl.), hvarmed Apostelen också drog hjalar till
evangelii förande, ty om underverken talar han här särskildt
och säger: Genom tedens och unders kraft. Därmed åsyftas
alla de underverk Apostelen gjorde (Apg. 14: 3; Cap. 19: 11, 12),
hvarmed evangelii predikan stadfastades, de utrogna samman-
drogos till Apostelen och väcktes till uppmärksamhet, och de
troende blefvo starka. Och genom Guds Andes kraft. Der-
med åsyftas utan tvifvel Andens kraft och verkningar hos de
hörande, då han icke blott öppnade deras hjertan för Ordet,
utan också beeglade och stadfäste det hos dem med underbara
krifter och gåvor (Marc. 16: 17, 18; Mr. 16: 17, 18; 10: 44—46,
m. fl.) Sådana woro de sätt och medel, hvarmed Kristus
verkade genom Apostelen. — Därpå talar han på om frukten
och utsträckningen af sin verksamhet och säger: *Ennå* från Jeru-
salem och de land deromkring ligga, allt-
tills Kristus, hafwer jag uppsatt med Christi evangelium.
Mera ordagrann: "Så att från Jerusalem och rindtomkring,
intills Afrika, hafwer jag uppsatt (till fullo förkunnat) Christi
evangelium". Huru mycket som ligger i det ordet "rindtom-
kring" kan icke bestämt uttryckas, helst Apostelen äfven påstå-
ligen varit i landet, som icke i Apostlagärningarna upptagas
(t. ex. Arabien, Gal. 1: 17). Men när man betraktar det ar-
betsfält, han med wisshet hafte, och hwilket här antydes med sina

ändpunkter, "ifrån Jerusalem allt intill Syrien" *) — när vi, vieta, att Apostelen predikat Christi evangelium bland hedningarna i så vidsträckt länder, som Syrien, Mindre Asien, Grekland och Mædonien, hvarom vi läsa i Apostlagerningarna från des 9:de till des 15:te Capitel, och att han predikat det så tilligen, att han här kan säga, det han i dessa länder uppfyllt eller till fullo (så mycket som till des första utbredande behöfvades) förkunnat det, hvarföre han också i v. 23 säger, att han "icke mer hade rum i dessa landen", det vill säga, att der icke fanns någon ort, der evangelium icke var hört — när man vet och betänker allt detta, så kan man blott förundra sig öfver storheten af det Guds verk, som genom denne Apostel utfördes på jorden. Och allt detta faller han en "nåd" (v. 15; Cap. 1: 5; 1 Cor. 15: 10). Men huru ousägligt stor var då icke denna nåd, när vi betänka, att denne samme Apostel Paulus, som här kan säga, att han med Christi evangelium uppfyllt alla dessa länder, likväl förut hade varit den största fiende till Kristus och Hans folk, varit en våldssverkare, förfoljare och försmädare, som gjort till sin uppgift att "föröda församlingen", att pina och dräpa Jesu vännere! För sådana utomordentliga blodsfulder tycker man att han skulle varit ett sådant svaggelse för himmelen, att Herren aldrig skulle velat använda honom, utan blott kasta honom i helvetet. Men nej, Paulus skulle väl känna och erkänna, att han var den "förmämligaste" bland syndare (1 Tim. 1: 15) och var "icke värd kallas Apostel" (1 Cor. 15: 9); men skulle också slutligen kunna med samning säga: "Jag hafver mer arbetat än de alle; dock icke jag, utan Guds nåd, som i mig är". Här samnas vi på Apostelen sjelf, det han i Rom. 5: 20, säger, att "der synden öfverflödade, der öfverflödade nåden mycket mer". Ja, sådan är Guds stora och fria nåd! Den störste förfoljare blirwer den störste Apostel. En öfvermålig publikan blirwer den störste evangelisten, Matthæus (Luc. 5: 27; jemf. Matth. 9: 9). En beröfstad syndare får blifva den första att möta och förkunna den uppståndne (Joh. 20: 18). Den djupast fallne lärjungen, som hade helt förnekat sin Herre, får på den stora

notis) Man har haft olika meningar om hvad det vill säga, att Apostelen här nämner Syrien (d. i. Syrien), då alltså i Apostlagerningarna icke nämnes att han varit i detta land. Man har då ifrågasatt antingen meningens, vare, att Apostelens verksamhets sträckt sig blott till gränsen af Syrien, helt öfver den fertsens utbredt kan så förstås, eller då att han verkligt varit i Syrien, liksom han öfven verkat i Jerusalem, som utgör den enda ändpunkten. Utom måhvet, att denna senare mening tillfogas; ty då den nödöfver gränspunkten, Jerusalem, var innekluten i verksamhets sträckt, så måste, på den nordvästra gränspunkten, vara med begripen. Det more eljest att tillägga Apostelen ett förstått talefart, om han i detta sammanhang nämnt ett land, hvilket han icke varit. Vi böra derföre antaga, att han gjort anmärkning något forfäres besök i Syrien. Och att detta besök icke blifvit nämndt i Apostlagerningarna, är icke tillräckligt såsom skäl för des förnekande.

Pingst-dagen hålla den första apostla-predikan, som väckte
tremånen skolar (1 Kor. 12: 13). Sådant gör Herren för att i grund
nebåda war dyliga inbjudning om nådens beröende af vår förs
tjenst, för att i sitt starka exempel visa att Guds nåd nå
idet nåd, en andeles fri och öberöende nåd. — Men då nu den
nåden war Apostelen öfver att han skulle wara Christi tje
nare ibland hedningarna, wara "hedningarnas Apostel" (Rom
11: 13), så bar han och troget åtlödt den kallelsen, då han i synner
het af hedningarna egnade sin verksamhet. Derom säger han 1 Kor
20: 21.

Och beslitat mig att predika evangelium, der
Christus icke ens hade warit nämnd, på det jag icke skulle bygga
på en annans grund; utan såsom skrifwet står: "Dem som icke
hafwer tungjordt warit om Gnom, de skola det se; och de som
af Gnom icke hört hafwa, de skola det förstå."

Och beslitat mig, egentligen: "satt min ära uti" — att
predika evangelium, der Christus icke ens warit nämnd, d. ä.
bland sådana hedningar, som icke ens hört ett ord om Christi
eller der ingen annan förut predikat Christi evangelium. På
det jag icke skulle bygga på en annans grund, d. ä. icke använda
min tid och mina krafter der, hwarest man redan eade predat
om Christus, då det likväl är min pligt (såsom kallad till
Apostel för hedningar) att fara omkring till sådana som icke
hört Christi namn, frambära första budskapet om Gnom och
lägga grundstenar till nya församlingar. Detta är nu hvad
som förklarar Apostelens ord i 1 Kor. 20, neml. att han blott åtlödt
troget följa sin Apostla-kallelse. Annars kunde det förekomma
oss såsom en menlig satsning, när Apostelen säger att han
"satt sin ära uti att predika evangelium, der Christus icke ens
warit nämnd". Nu är det väl sant, att ingen menlig icke
ens en Apostel är helt fri från denna närens part (se 2 Kor.
12: 7); men när Apostelen här icke talar om någon brist, utan
om det han med flit och omsorg gjort, så måste det utvika
något rätt och tillhörigt. Men nu är det icke rätt, att i sin
verksamhet drivas af menlig satsning eller gränsning. Vi
känna och väl, att Apostelen Paulus drev af ett helt annat
nit i sin verksamhet — endast af nitet om sin Herres ära och
själars frälsning. Han talar då här om något, som är hvarjens
Christens pligt, neml. att hålla det för sin ära som hela värld
den föraktar, neml. att wara Christus troget och älska honom
väl. Att någon för sin kallelse af Christus troget bekänner
Gans namn inför allas församling och håller detta för sin
ära, är visst för hvarje Christen, så tillhörigt, som det är
allas vår pligt att vinslägga oss om det som ärligt är i sanning
hvar man, troget följa sin kallelse och föra ett arbart lefve
wetne. På detta sätt lages ordet rätt, ännu i sin höfsliga
beträffelse. Deutom kan icke ickas, att den ännu sätt beträffar
sen af att beslita sig, vinslägga sig om något (se 2 Kor. 5: 12).

1 Thes. 4: 11). Och att Apostelen icke ville "böja på en annans grund", d. s. predika evangelium det det redan af någon annan war predikadt, det sag, såsom nu är wisat, i hans kallelse såsom Apostel, sånd att i alla bland beordningar (Cap. 11: 13; Gal. 1: 16; 2: 7, 8; Eph. 3: 8). Och att i alla sin kallelse trogen, det är allas war pligt och rätt ära. Vi påminna oss huru allvarsamt äfwen Kristus wid Tiberias haf instärpt detta hos sina lärjungar, neml. att hwar och en skulle blott se på sin kallelse. När han nys hade gifwit Petrus den kallelsen, att i martyrdöden följa honom efter, och Petrus midwände sig om, såg på Johannes och frågade: "Herre, hvad skall då denne?" så svarade Jesus i en wis näpfsandhet: "Om jag wille, att han skulle blifwa, tilldes jag honom, hwad kommer det dig wid? Följ du mig" (Joh. 21: 18-22). Det märkte vi att Herren will säga: Om jag gifwer dig en kallelse och är Johannes en annan, må blott hwar och en följa sin. Sådan är Christi wilja. Kallelsen och gerlingen må wara stor eller liten, det är för honom lika. Blott det äffar. Han, att hwar och en är trogen wid sin kallelse. I utgången tager sig self ära, utan den som kallad warder af Gud, såsom Aron (Ebr. 5: 4). "Hwar och en såsom han kallad är" o. s. w. (1 Cor. 7: 19-24). Så talade och så handlade Apostelen. Må vi äfwen häruti följa Ordets lärdom! — Men Apostelen förklarar sig ännu tydligare, genom att öfwa med Skriften för oss hwad han gjort. Han säger:

Men såsom skrifwet står. Apostelen hade icke blott sin självbilda kallelse till född för sitt nit att arbeta endast för beordningar; han hade också Skriftens ord derpå. Han antog här Ef. 5: 13, det det säges: Dem som icke hafwer tungjort warit om honom, de skola det se; och de som af honom icke hört hafwa, de skola det förstå. Här talas uttryckligt om Kristus, huru han skulle "bestänka många beordningar" (jemf. Ebr. 10: 22); han skulle blifwa deras Herre, "så att konungar skola hålla sin mun för honom" d. s. underdånigt höra hans röst; och då följa dessa uttryckliga ord om evangeliets första förkunnande för dem: "Ty dem som intet warit förkunnadt om honom, de skola se det; och de som intet af honom hört hafva, de skola befinna det." Det utför denna profetiska förutspåelse; har varit Apostelens saliga kallelse. Han hade det dura uppdraget, att bära den första förkunnelsen om verdens frölsare till folk, som ännu intet deraf hört. Detta war hans "berömmelse" (v. 17) och att fullgöra denna kallelse war hans ära (v. 20). Huru alla de som hafva någon skattad kallelse, så uppmatta den, ja, hålla den för sig, hvar sin ära, om den också är full af böswärligheter, anseelser och bekymmer. Och måtte hwarje Christen lära att allrahögst uppskatta just den kallelse, Gud gifwit honom, bestod den också i den ringaste hus-sysla! Ty

Guds kallelse och vilja äro större, än de största gerningar. Herre, här och hjälp oss, att för din stora nåd älska och göra blott ditt vilja. Amen.

[Faint, illegible text]

Nytt och Sammant från Nådens rike.

[Faint, illegible text]

"Oundfömliga förhållanden".

[Faint, illegible text]

Översättning från Engelskan.

Josephs ställning i Potiphar's hus (1 Mos. 39) har många lärdomar att gifva oss. Hans ställning i det huset var full af faror och frestelser, som han icke kunde undkomma. Han stod der i ett oundfömligt förhållande. Så är det äfwen stundom för oss. Vi kunna icke komma undan en eller annan swårighet, frestelse, icke lösa oss ur det eller det bandet, icke förändra en eller annan swår omständighet i vårt lif. — Det är ett oundfömligt, oundvilligt ondt: sådana äro ofta de enda bestrifningsord, med hvilka vi kunna beteckna ett wigt förhållande, hwari vi stå, endera inom vår familjekrets, eller i samhället, eller och genom vår kallelse i lifwet. Vi hafwa icke själswa walt det; kanske skulle vi aldrig gjort det heller; kanske känna vi det till och med så tungt och tryckande, ja så fullt af faror och frestelser till synd, att vi swårigen kunna tro, att Gud själf ställt oss deri. Vi weta icke rätt, huru vi stola betrakta saken. Men, det är min egen skuld, tänka vi.

Och det är ett oundfömligt förhållande.

Kanske kände Joseph det äfwen så med afseende på sin ställning i Potiphar's hus. Och ju mera swårigheterna der ökades, desto mera skulle han frestas att se saken, så. Då vi nu se tillbaka på hela hans historia, se vi emellertid, att äfwen denna del af hans lif war af Gud. Den förde honom först in i fångellet, och sedan (på ett tillfälle der öfynats för honom att använda de gåfwor Herren gifwit honom) inför Pharao, hwars förtroende han wunn, och som slutligen satte honom till herre öfwer hela Egypti land. Äfwen det allrawärsta onda han höft att erfara i Potiphar's hus, de pinsamaste frestelser och mest fräntande besvullningar, wore sådana just det, som på genaste wägen förde honom till ära och upphöjelse, när pröfwingens dagar wore till ända.

De frestelser, med hvilka han dag efter dag hade att kämpa, de swårigheter han stundligen hade att genomgå, wid uppsyllandet af sin kallelse inom Potiphar's hus, ledde till den falska anklagelsen af dennes hustru, en anklagelse, som hade för sig ett så stort sten af sanning, att den tycktes medföra oundwillig undergång för denne Herrens tjänare.

Hade han under allt detta intet swand, intet twifwel på Guds nåd och ledning? Anskades han aldrig af någon frustan? Kom intet mörker, ja, ingen förtwiflan öfwer hans själ? Jo visserligen.

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

Jesu som vi skulle haast det, fast som vi oftast ha frid det under
 dyrtida prof, frestelse, falska anslagelser och wärld sienders och worder-
 sakares stenbara seger, så hade han det afwäntlikt och oförutsett, men
 detta Josephs exempel för ägonen, om äfwen wi stå i något swårt
 och pröfwande förhållande, fatta mod och besinna, att denna försö-
 kelse just ~~är den som~~ ~~vi~~ ~~skulle~~ ~~haast~~ ~~den~~ ~~hvilken~~ ~~herren~~ ~~får~~ ~~honom~~ ~~till~~ ~~den~~
 plats, Han bestämte för honom, ja, att Han genom Hellska lidandet
 beredde honom för denna kallelse, ehuru Joseph wist icke såg
 allt detta, så länge pröfwningen warade.

Låtom of då lära att vara stilla äfwen under de swåraste,
 pinsammaste förhållanden. Joseph slagade icke, han flydde icke hel-
 ser. Han fortfor dag efter dag att stöta sin kallelsets werk, stod det
 onda emot och wandrade inför sin Gud. Ja, just det gjorde han —
 han wandrade inför sin Gud, liksom hand i hand med Gnom, stöta
 mot stöta, steg efter steg, wägstycke efter wägstycke, öfwer det ena
 bräddstapet efter det andra — och detta tid efter tid, dag efter dag.
 Så låtom of då lära, att i sådant hånseende "leswa blott för
 dagen", I dag will jag göra denna dagens werk, med det huss
 jag får i dag, den tröst, den hjälp, den tröst som jag i fwe's mig i
 dag, endera mera direkte från Gud eller of genom medel och per-
 soner, som Han utwäijer. Det är på denna dagens gbroniål och
 swårigheter, på löstena för denna dag, jag will hafwa mitt öpa
 fastadt. Jag will icke se bortom i dag, utan göra Herrens wilja
 i dag, bedja, arbeta, fröjdas, lita på Herrens ilbå g, och så af-
 twen i morgon, då morgondagen blifwer i dag, tills den dagen
 gör, då ingen natt warder mer.

Detta är att redan härnere hafwa en försmakt af den rolighet,
 som står Guds sell tillbata — att icke wilja weta af hwarken går-
 dag eller morgondag, utan endast leswa för i dag.
 Ingen gårdag heller? Hwad will det säga? Jag kan inse
 hwad det är, att leswa utan betommer för morgondagen, men hwad
 skal det säga, att icke hafwa någon gårdag? Märk! Det är att
 taga hwad Gud gifwer i dag, såsom gifwet werlligen af Gnom
 såsom helld i från Gnom. Wi tänka så ofta, då någon
 swårighet tillföjer om jag wid det och det tillfället handlat på
 annat sätt, skulle jag icke i dag varit i denna swåra ställning, detta
 smärtsamma förhållande. Och hwilken udd i en Christens lidande
 är icke ofta sådana tankar. De kunna of innehålla en wifegrad
 af sanning. Jag kan ju werlligen genom egen eller andras synd
 hafwa kommit in i ett swårt förhållande. Jag hade tänkt und-
 komma det, om jag icke syndat, icke varit en syndare. Märk, icke
 wakt en syndare! Men är jag icke just detta och ingenting la-
 wak i mig? Och är det icke just i min egenstap af syndare, som
 Herren handlar med mig i sin egenstap af Brälsare, stöter mig och
 leder äfwen den ringaste omständighet i mitt lif? Är icke Hans
 nåd så stor, att Han gör så mycket för sina barn? Så låt då do-
 men gå öfwer dig, låt du syndat, då du som är i denna swåra
 ställning, men tag just i denna swåra ställning för hwat dag nåd

deras art. Derföre vilja vi nu meddela något derom men anslita
äfrer denna gång den i förra hundert årsdag (boken af) pastor
Scheerer. Vi ha uti den samtid som vi nämna i denna bok.

Om sjelfwa dalen säger Bunyan först i allmänhet ordet att den
för "Christen" medförde hårdare pröfningar än friden med sjelfwa
Apollon. Först är dalen en mycket ödslig ort, som hvilken Jere-
mias sagt: "Den är en öde wilstmark, en torr och öfvermåttad mark,
der ingen wistad (undantagande en Christen) ej heller någon
menniska bor" (Jer. 2: 6). Hvad som redan vid ingången till
dalen mötte Christen war också nedslående, neml. twå män, deras
barn som fordom illa beröfadt det goda landet (4 Mos. 13: 32),
hvilka brådskande lupo tillbaka och med uttryck af stor förtvåelse
talade om hvilka grusliga ting de sett, neml. först sjelfwa dalen,
hvilken war "swart som bed", och sedan många ohälsiga djur i
den samma, slogsdjeflar och brakar m. fl. De hade också der ett
örppligt tjutande och gniflande, såsom af mennistor, hvilka lågo
i ett namnlöst elände, fängne i bedröfwelse och bojer, och öfwer
dalen hängde förtwiflans tröstlösa stjär, döden utsträckt allid der
öfwer sina vingar o. s. w. Med ett ord, allt är der gråsligt och
i den yttersta förvirring (Job 3: 5; 10: 22). "Allt är en öde
öfvermåttad dal" säger nu Bunyan: Jag såg i min dröm, att så långt
som denna dalen sträckt sig, war på högräsidan ett ganska djupt
dike eller grop; det är detta dike, i hvilket de blinda och alla tider
hafwa fallit, då de welat leda hwarandra, och således omkulligen
omkullnit. På den wänstra sidan åter, se, der war ett ganska far-
ligt träsk, i hvilket öfwer en god menniska, om hon faller ned der-
uti, så fängt öfwer en fast grund, på hvilken hon kan stå. Det
trasket hördet konung David en gång ned och hade utan tröfwel der
blifwit förgången, om icke den, som mäktig är, hade upptagit ho-
nom (Ps. 69: 13). Nu måna vi se på denna dal, som vi kallat ha
den. Så war förtviflans här ytterst smal, hvilket gjorde wandrin-
gen för den gode Christen ännu mycket swårare; ty då han i mörket
förfölte att afstå sig för diket på ena sidan, war han i fara att på
andra sidan stupas ned i träsket; och när han åter sökte att und-
komma träsket, kunde han ej utan stor swårighet taga sig till wara
för diket. Såhanda gick han framåt, och jag hörde honom ofta af
hjäfnad rypa och bittert sucka; utom den ofwannannda sårn,
war äfrer gångstigen så andel, att ofta, när han lyfte uppi sin fot
för att gå framåt, wiste han icke hwar eller på hwat han skulle
åter sätta den med så lilla mått. Såhanda så held allt detta.

Ungefär midt i denna dal, icke långt från wägen låg som jag
märkte, ingången till helwetets afgrund. "Nu", tänkte Christen,
"hwad skall jag göra?" och en gång efter annan frambröt en sådan
massa af eld, röl och damm, med sprutande gnistor och ett så gräse-
ligt strid, att han blef nödsatt att sitta på sin fot och gripa
till ett annat wapen. Såhanda så han ett litet önd (Eph. 6: 11); och så
hörde jag honom ropa: "Hjälps min själ!" (Ps. 116: 4).
På detta sätt framgick han en lång stund, och ännu wore lågorna

honom närast; äfwen hörde han jemmerfulla röster och ett wildt mäsande skri och åter så att han snubbel trodde, att han skulle blifwa sliten i stycken eller förtrampad såsom smuts på gatorna. Denna förskräckliga syn såg han och hörde detta gräsliga gny under flera min. Jag anmärkte vidare, huru den gamle Christen nu var så förvildad, att han icke ens kände sin egen röst; hvilket jag förnam af följande händelser. Duf då han var midt för ingången till det bridaanbo afgrunden, kom en af de gudlösa efter honom, sång sig helt sakta bakom honom och hwisade honom i örat en mängd förskräckliga hädelser emot Gud och allt heligt, om hvilka hädelser han nu intet annat visste, än att de kommo ut hans eget hjerta. Detta bedröfwade Christen mer, än allt hvad som förut hade träffat honom; neml. den tanken, att han nu skulle försmåda Gud, hwilken han tillföre hade så högt älskat. Dod, om det hade stått honom fritt, han skulle icke hafwa gjort det; men han hade icke den utslutningen att antingen tillstoppa sina öron eller att förstå, hwarifrån dessa hädelser kommo. (En Christen ingifwes att tro, det han talar hädelser, då det likväl är satan, som gör det). Så långt är "Christens resa" som påföljer med allra sammalunda upplöpp.

Gårom strifwer nu pastor Sheever: En gammal förskräcklig författare säger med afseende på ett husets barn, som wandrar i mörkret: Under tiden strida de troende icke blott mot lott och blod och det mörket, som åtföljer detta, utan de kämpa äfwen emot de onda andar, mörkets fustrar, om sin delaktighet i de himmelska häfverna. Och liksom stogens lejon gå ut och söla rof först när mörkret inbryter och det blifwer natt, så komma äfwen dessa afgrundens ryttande lejon fram när Gud fördöljer sitt ansigtes ljus; mörket faller på, och syndens och dödens töcken begynda uppsliga ut en människas hjerta. Ly då säga äfwen dessa onda andar såsom Davids fiender sade, när honom illa gick: "Kommer, låtom oss taga honom fatt, ty Gud hafwer öfwertigifwit honom; jager efter och griper honom, ty det är ingen hjälpare." Och såsom Gud säger om sin förlorade fiender: "Jag var riden utan litet wred, men de hulpo till förberf." Sammalunda passar satan på den mörkets stund, såsom Christus faller den då Gud är (haderligt) wred på sitt barn och något litet fördöljer sitt ansigte. — då kommer satan, för att till detta wärk eget mörker lägga den fruktansvärda makten af sitt afgrundsmörker, och sålunda på möjligt störta och förwiffla ja till det yttersta mörket. —

Bland de allra första exempel på en troendes wandring genom denna mörka bål, är berättelsen om Job, som på samma gång äfwen är ett af de mest storartade bevis på trons kraft under den svåraste nöd; ty nästan i samma anddrag, då han talar om det djupa mörket, som höjde hans stig, och som sitt hopp, som war afbugget till ett träd, utropar han också: "Jag wet, att min förlöfware lefwer!" ...

En annan berättelse om en liknande wandring genom samma dal är sonung Davids, ty "dödens snaror omgäfw honom" på

alla sör och wro utläggbo för hans fötter i welbjussade gropar, till kulor och i mörker. När han tänkte på Gud försträcktes han. "Din grymhets", säger han, "trycker mig och stränges mig med alla dina böcker. Jag ligger i fången och kan icke bättas ut. Jag är eländig och wahnmåttig, att jag så bortkastad är jag. Lider ditt försträckande, så att jag fullnär förtvivlar. Din grymhets går öfwer mig, ditt försträckande trycker mig". Den hwad blef väl slutet af denna hans ångest? Förlofning och hus och detta så tydligt såsom svar på hans bön, att hans förbörne bör tjäna till uppmuntran för alla dem, som efter honom nödgas gå genom denna hemsta dal. "Då förlät du mig min synds misgärninga för detta stola alla heliga bedja dig i rätt tid". "När jag neberligger, så hjälper han mig. Han wederqwidar min själ." "Så" om jag än wandrade i en mörk dal, fruktade jag intet öndtyd, du är när mig. "Jag har med mig den stora nåden som du har mig med dig." Men de mest direkta utläggningar, öfwer affigten och bethelsen af wandringen genom Öddens Sluggas Dal, finna wi i Barmans tankar och ord om andra fromma Guds barn, som måste tillryggalägga densamma, hwilla han uttalade, under det han själf, stadd i djupt mörker, betraktade dessa klart lysande exempel och ur djupet af sin själ önstade, att han också wore en af dessa. Han bad Guds tjenare. "O", säger han, "huru högt ståtade jag icke det bestyck, hwarmed Gud omgaf de snåla. Ad, huru sätta syntes icke de mig, hwara, hwilkas bestäm Herren Gud war! Men den tiden prälade de herrliga bibelsällena, som talade om Guds omwårdnad om de snåla, i det klaraste ljus för mina ögon, ehuru icke mig till tröst, utan blott för att wisa mig deras saliga tillstånd och herrliga arfwedel, hwilka Herren höll låra. Nu såg jag, att likasom Gud hade i sin hand alla de skickelser och öden, som träffa hans utvalda, så hade han äfwen sitt finger med uti alla de frestelser till synd, som de måste utstå; men likväl icke i den meningen, såsom skulle han uppmuntra dem till det onda, utan så, att han utslåg de frestelser och den ångest, som skulle komma öfwer dem, och till en tid lemnade dem allena med deras nöd, på det densamma måtte lämba dem till förbörnjulelse, men icke till förberf, samt föra dem in på men icke bort ifrån den wäg, på hwilken han wille förnya sitt nådeförbund med dem. Hwillek lärlet, hwillek omwårdnad, hwillek godhet och hwillek förbarmande såg jag icke bli blanda sig uti äfwen de strängaste och allwarfamaste wägar, på hwilka Gud förer sitt folk! Han lät väl David, Giffia, Salomo, Petrus och andra falla i synd, men aldrig lät han dem falla i den synden, som icke kan förläas, och heller stötte han dem nebi i helvetet för syndens skull. O, tänkte jag, dessa äro de menniskor, som Gud älskar; dessa äro de menniskor, som Gud, ehuru han kuttar dem, bevarar hos sig, och som han låter bo under den Allsmåttiges slugga".

Frukten af pröfningen är en söt frukt i Guds hand! När han lägger sina barn i bedröfwelsets ugn, så är hans affigt dermed